

WELLNESSTUIN BAADT IN HET LICHT

DOSSIER
TUINVERLICHTING

Elke buitenruimte is uniek en vraagt dus ook om een ontwerp op maat. Dat heeft Erik van Gelder van de gelijknamige tuinontwerpstudio als geen ander begrepen. De architect staat bekend om het ontwerpen van bijzondere, exclusieve tuinen. In ieder project probeert hij verlichting mee te nemen in het ontwerpproces. Daar is deze wellnessstuin in Ridderkerk (NL) geen uitzondering op.

Verlichting geeft een extra dimensie aan het ontwerp en aan de tuin. Met een goed tuinverlichtingsplan is de beleving van de buitenruimte vele malen hoger. De sfeer wordt verhoogd door op een juiste manier elementen uit te lichten. Een muur bijvoorbeeld krijgt een andere uitstraling als je deze met een spot uitlicht. Iedere ontworpen tuin zou volgens Erik van Gelder wel licht kunnen gebruiken.

Volgens zijn werkwijze komt het lichtplan al tot stand tijdens het proces van het ontwerp. Uiteraard denkt hij tijdens het ontwerpen van een tuin na over welke verlichting een meerwaarde zou kunnen bieden voor een bepaalde plek. Bijvoorbeeld als we een loper van hardhout in de tuin realiseren, kunnen we door deze iets te verhogen en daar een lichtlijn onder te plaatsen het gevoel geven dat deze zweeft. Door in een vroeg stadium al na te denken over de verlichting zorg je er al voor de vlonder open te houden aan de onderzijde. Erik en zijn team volgen verlichtingsfabrikanten op de voet. De laatste jaren zijn er heel veel mogelijkheden bij gekomen. Vooral duurzame LED verlichting speelt tegenwoordig een belangrijke rol. "We zijn kort geleden nog bij een Italiaanse fabrikant uitgenodigd om te zien hoe de armaturen worden gemaakt en welke nieuwe ontwikkelingen er aan zitten te komen. Heel interessant. Verder kijken we veel naar internationale projecten waarin verlichting op een goede manier onderdeel uitmaakt van de buitenruimte. We krijgen regelmatig nieuwe brochures van verlichtingsfabrikanten en leveranciers. Ook tijdens bezoeken aan beurzen zijn we op zoek naar nieuwe mogelijkheden van licht."

“Mijn voorkeur gaat vooral uit naar sfeerverlichting die het ontwerp en de gedachte van het ontwerp versterkt. Subtiel, praktisch, sfeer verhogend en dus niet te veel aandacht vragende verlichting pas ik het meest toe”, vervolgt Erik. “De lichtkleur is hierbij ook van belang. LED verlichting is gelukkig nu ook in warme uitvoering volop verkrijgbaar. Naarmate we meer zuidelijk gaan, willen mensen liever wat kouder licht. Naarmate we noordelijker kijken, willen mensen veel warmer licht. Als we dit in Kelvin uitdrukken is 5000 K in Italië populair en in Nederland en België is 2700 K de kleur die mensen het liefst zien. Dit is belangrijk om mee te nemen in je verlichtingsplannen.”

Voordat Erik van Gelder met dit getoonde project begon, wist hij wel dat de opdrachtgever het belangrijk zou vinden dat verlichting gebruikt zou worden in het ontwerp. In deze tuin kreeg hij carte blanche voor het verlichtingsplan.

Dat het uiteindelijk zo'n belangrijke rol zou spelen, is gegroeid tijdens het proces. In de eerste plaats had hij op basis van de wensen van de opdrachtgever de lijnen van het ontwerp bepaald. Het betreft een dijkwoning, dus de buitenruimte zal vanuit huis voornamelijk van boven worden beleefd. De trap werd ook aangepast. Deze is nu tuingericht en zorgt voor een mooie verbinding naar het tuingedeelte beneden. Door de aankoop van het huis naast hen is er een stuk grond bijgekomen van ongeveer 20 x 8 meter. Dit kon in het nieuwe ontwerp onderdeel gaan uitmaken van de complete tuin. De aangekochte woning van de buren is ingericht als gastenverblijf en de benedenkamer heeft een functie voor de dagen dat de tuin wordt gebruikt.

Onder de luxeoverkapping is een wellnessruimte gecreëerd met een jacuzzi die verdiept is aangebracht in een exterieurparket van Indonesische teak. De achterwand in dit gedeelte is uitgevoerd in natuurlijke steenstrips. Het andere gedeelte in de overkapping is ingericht als loungeplek waar een vuurtafel zorgt voor extra sfeer. Deze vuurtafel heeft ook een gedeelte waarin dranken kunnen worden gekoeld. De achterwand is hier uitgevoerd in red cedar gevelbekleding. Dit zorgt voor een intieme uitstraling. De toegepaste verlichting in dit project is heel divers. Maar wel is gekozen om alleen voor LED te gaan. Onder de bomen zijn uplighters toegepast. In het water zijn spots geplaatst die de waterloopjes verlichten en de artistieke driftwood stam wordt ook van onder uitgelicht.

Verder zijn in de overkapping inbouwspots in het plafond gebruikt die de wanden uitlichten met strijklucht. In de openingen die in de scheidingswand zijn gemaakt, tussen de twee ruimtes in de overkapping, werden ook uplighters gebruikt. Dit geeft een leuk effect en zorgt voor een lichtspel tegen het plafond.

Verder is onder de hardhouten catwalk een LED lichtlijn geplaatst waardoor de vlonder lijkt te gaan zweven. De trap die voor de verbinding zorgt met de woonruimte boven, is uitgevoerd met kleine spots van Dexter design die strijklucht geven over de treden. Dit zorgt, buiten een sfeervol beeld, ook voor veiligheid bij het gebruik van de trap.

Samenvatting & praktische tips.

Erik van Gelder: “De laatste tijd is er meer aandacht voor verlichting in de tuin omdat duidelijk is dat dit echt een meerwaarde geeft. Vroeger werd alleen functionele verlichting toegepast maar tegenwoordig zijn er zoveel mogelijkheden om met licht sfeer te maken. Daarnaast is het steeds makkelijker om verlichting aan te sluiten in verband met de LED verlichting op 12 Volt; LED is heel veilig en duurzaam, bovendien gaan LED-lampen heel lang mee. Tijdens het maken van het schetsontwerp denk ik al na over de verlichting want deze probeer ik goed te doceren. Mensen realiseren zich vaak niet dat ze de tuin de meeste tijd vanuit de woning ervaren. Met een sfeervolle verlichting blijven 's avonds de gordijnen open om – ook in de winter – van de tuin te genieten.”

Benut de ruimte

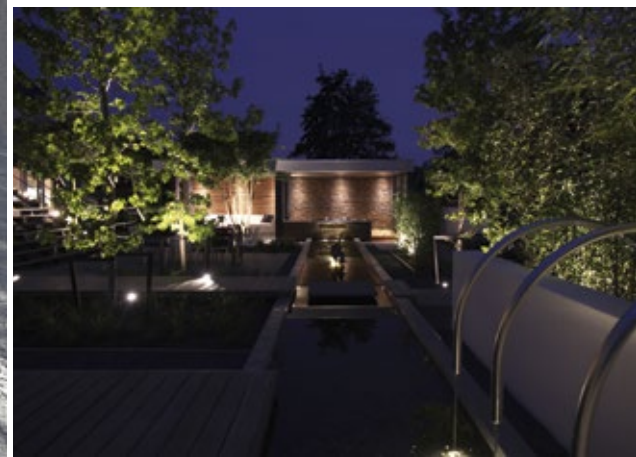
Probeer met verlichting de hele ruimte te benutten zodat men 's avonds de volledige diepte van de tuin kan ervaren. Licht bijvoorbeeld met indirecte verlichting een bamboe van onderaf uit of licht met muurarmaturen potten uit die vlak vóór de muur staan.

Up- en downlighters

Zoek naar balans in de verlichting. Soms kunnen planten van onderaf worden uitgelicht, soms is het mooi om bakken met een downlighter van bovenaf uit te lichten. Door zowel met uplighters als downlighters te werken, ontstaat een spannende sfeer.

Bijzondere effecten

Een bijzonder effect ontstaat door verlichting aan te brengen in een vijver of waterbak. De beweging van het water geeft een heel mooi effect. Tuinfakkels en (gas) haarden zorgen ook voor extra sfeer. Die worden dan ook steeds meer toegepast.

DOSSIER

TUINVERLICHTING

PASPOORT

Tuinproject

OPPERVLAKTE TUIN:
600 m²

ONTWERP DOOR:
Erik van Gelder

AANGELEGDE PERIODE:
2012-2013

GRONDSOORT:
kleigrond

LIGGING PERCEEL:
noorden

OMGEVING:

de tuin is een lager gelegen deel bij een dijkwoning en nog omsloten door weilanden. In de toekomst zullen hier woningen gebouwd gaan worden. Dit is ook de reden dat de tuin werd aangepakt en er meer gebruik gemaakt gaat worden van het ondergelegen gedeelte. Voor de heraanleg van de tuin maakten ze alleen gebruik van het (kleine) dakterras.

WENSEN OPDRACHTGEVERS:

wellness, jacuzzi, vijver/water, vuur, verlichting, luxe, praktische gebruikruimtes, de tuin uitbreiden met het nieuw aangekochte kavel, mooie volgroeide beplanting en bomen. Pergola met zitje en kiwi behouden.

Mooie aansluiting via de trap van de eerste verdieping naar beneden. Terrasoverkapping met luxe uitstraling.

KENMERKEN VAN DE TUIN:

dijkwoning waardoor we te maken hadden met hoogteverschillen.

OMSCHRIJVING PROJECT:

mooie en rustige tuin waarin bijzondere materialen werden gebruikt. Hardhouten vlonders, natuursteen basalttegels, luxe wandafwerkingen waaronder red ceder gevelbekleding, eterniet en natuursteen strips in kwartsiet. Teakvlonder rondom jacuzzi, bijzondere LED-verlichting en karakteristieke bomen: amberbomen, meerstammige haagbeuken. Muren met stuc uitstraling, RVS waterloopjes.

Aparte groepen

Zorg dat de verlichting in groepen is geschakeld zodat er bijvoorbeeld aparte groepen zijn voor de verlichting op het hoofdterras, de verlichting voor het terras achter in de tuin, voor de overige sfeerverlichting en voor de functionele verlichting. Dit is heel praktisch want niet alle verlichting hoeft altijd aan. Zo kan het zijn dat het vanuit de woning mooi is om een grote boom met loungebank achterin de tuin uit te lichten. Maar gezeten op de loungevlonder hoeft die felle lamp niet aan.

Bediening

De verlichting bedienen met een draadloze afstandsbediening lijkt handig maar een remote control kan je makkelijk kwijtraken. Een bedieningskastje voorzien in huis – bijvoorbeeld naast de schuifpui – is in de praktijk vaak handiger. Wil je het de klant helemaal gemakkelijk maken dan kun je hem of haar adviseren om via de smartphone alle verlichting in en uit te schakelen. Men hoeft dus niet eens thuis te zijn om de verlichting te bedienen.

Duurzame verlichting

Mijn klanten hebben meestal mijn andere projecten gezien waarin verlichting is meegenomen in het ontwerp. Hierdoor is dit in de meeste gevallen altijd al een wens. Toch blijkt dat de kosten bij een goed verlichtingsplan aardig kunnen oplopen. Door duurzame verlichting toe te passen kunnen wel de investeringskosten deels worden terugverdiend.